

Příloha č. 1

Výsledky projektu č. TB010CBU002

**„Nové technologické možnosti dobývání ložisek uranu v ČR
s ohledem na minimalizaci dopadů na ŽP a jejich legislativní
zajištění“**

Hlavní řešitel: MEGA a. s.

Spoluřešitel: Masarykova univerzita Brno

Stráž pod Ralskem

7. 3. 2014

OBSAH

1 Úvod	3
2 Konkrétní výsledky projektu.....	4
2.1 Návrh legislativních změn umožňujících využití nových technologických procesů při těžbě a úpravě uranových rud.....	4
2.1.1 Návrh legislativních změn v gesci Českého báňského úřadu	4
2.1.2 Návrh legislativních změn v gesci Ministerstva životního prostředí ČR.....	6
2.2 Specializované mapy ložisek uranových rud	10
2.3 Pasportizace ložisek uranových rud v ČR.....	17
2.4 Software pro pasportizaci ložisek uranových rud	

1 ÚVOD

Tato zpráva je součástí závěrečné zprávy projektu č. TB010CBU002 jako příloha č. 1. Obsahem jsou konkrétní výsledky projektu uvedené v závěrečné zprávě.

Prvním výsledkem je Návrh legislativních změn umožňujících využití nových technologických procesů při těžbě a úpravě uranových rud, tedy výsledek typu H_{leg}. Navržené změny legislativy se dotýkají prioritních zákonů, jejichž aplikace je klíčová pro realizaci projektu URAN – jde o zákony na ochranu horninového prostředí (geologický a horní), zákon vodní a zákon o posuzování vlivů na životní prostředí – aplikace je zabezpečována ve všech případech přímo ministerstvem životního prostředí.

Dalším výsledkem (typu N_{map}) jsou Specializované mapy ložisek uranových rud. Jedná se o účelové důlní mapy zpracované jak v tištěné, tak elektronické podobě.

V návaznosti na kategorizaci a zhodnocení ložisek v ČR byl vytvořen Pasport ložisek uranových rud v ČR jako výsledek typu O, který je primárně edotován v SW MS EXCEL. Celkem bylo zpracováno 13 ložisek, přičemž pozornost se zaměřila na ložiska potencionálně vhodná k exploataci.

Posledním výsledkem je Software pro pasportizaci ložisek uranových rud – výsledek typu R, který představuje databázi přenosnou na CD či flash disku.

2 KONKRÉTNÍ VÝSLEDKY PROJEKTU

2.1 Návrh legislativních změn umožňujících využití nových technologických procesů při těžbě a úpravě uranových rud

2.1.1 Návrh legislativních změn v gesci Českého báňského úřadu

Horní zákon č. 44/1988 Sb. v platném znění – HZ

doplnit v §3 nový odst. 2 HZ /dosavadní odst. 2 a odst. 3 označit za odst. 3 a odst. 4/

Vyhrazené nerosty jsou chráněny a podle potřeby účelně dobývány a to ve veřejném zájmu.

odůvodnění návrhu změny

Nerostné bohatství ve vlastnictví státu je nepochybně určeno z celospolečenského hlediska a ve veřejném zájmu k ohleduplnému využití ve prospěch celé společnosti. Zajišťuje prioritní potřeby českého státu. V první fázi jde o nezpochybnitelnou ochranu horninového prostředí a ve druhé fázi o šetrné využití.

stávající text §14a odst. 2 písm. c) HZ

Zásoby výhradního ložiska je možné odepsat, jde-li o zásoby, jejichž dobývání by ohrozilo zákonem chráněné obecné zájmy, zejména ochranu životního prostředí a význam ochrany převyšuje zájem na vydobytí těchto zásob.

navrhovaný text §14a odst. 2 písm. c) HZ

Zásoby výhradního ložiska je možné odepsat, jde-li o zásoby, jejichž dobývání by ohrozilo veřejný zájem stanovený zvláštním zákonem. Tento jiný veřejný zájem musí převýšit veřejný zájem na účelném dobývání vyhrazeného nerostu. Tuto skutečnost posoudí vláda na návrh ministerstva průmyslu a obchodu.

odůvodnění návrhu změny

Veřejný zájem na ochraně a účelném vydobytí výhradního nerostu a jiný veřejný zájem toto zpochybňující a negující může ve fázi možného odpisu zásob výhradního ložiska posoudit vláda. Dosavadní znění je vůči ochraně a těžbě výhradního ložiska obecně silně diskriminační.

zrušení §24 odst. 2 až odst. 9, stávající odst. 10 a odst. 11 označit jako odst. 2 a odst. 3 HZ

odůvodnění návrhu změny

Jde o vypuštění oprávnění ministerstva životního prostředí k udělení předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru. Jedná se o duplicitní vazbu tohoto rezortu k záměru těžby, obsah možných podmínek předchozího souhlasu je v podstatě nahrazen postupem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí při získávání stanoviska ministerstva životního prostředí k záměru těžby /zpracování/ výhradního nerostu. Otázka přednostního práva na získání předchozího souhlasu je zneužívána a náhradu nákladů státu na průzkumu výhradního nerostu lze řešit jiným způsobem. Získání předchozího souhlasu je často spekulativní krok, neboť jeho adresát nemá faktický zájem na stanovení dobývacího prostoru pro sebe a tento doklad slouží jako nástroj další finanční spekulace.

stávající text §28 odst. 8 HZ

V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru vymezí obvodní báňský úřad dobývací prostor a stanoví podmínky, kterými se zabezpečí celospolečenské zájmy v území, a rozhodne o námitkách účastníků řízení.

navrhovaný text §28 odst. 8 HZ

V rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru vymezí obvodní báňský úřad jeho rozsah a stanoví konkrétní podmínky těžby plynoucí z průběhu správního řízení včetně sanace následků těžební činnosti.

odůvodnění návrhu změny

Podmínky spojené s rozhodnutím o stanovení dobývacího prostoru evidentně vyplynou ze stanovisek dotčených orgánů státní správy a účastníků řízení a tím se zabezpečí dnes vágně

požadované zákonem chráněné obecné zájmy v území. Vymezení dobývacího prostoru musí také podchytit požadavek sanace následků těžební činnosti. K tomu se očekává předložení odborného podkladu charakterizujícího základní parametry této očekávané sanace a to žadatelem o stanovení dobývacího prostoru.

2.1.2 Návrh legislativních změn v gesci Ministerstva životního prostředí ČR

A) Zákon č. 62/1988 Sb. o geologických pracích v platném znění – GZ

stávající text §4a odst. 1 GZ

Průzkumné území se stanoví za účelem vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska.

navrhovaný text §4a odst. 1 GZ

Průzkumné území se stanoví za účelem vyhledávání a průzkumu výhradního ložiska ve veřejném zájmu

odůvodnění návrhu změny

Průzkum výhradních ložisek nerostů, které jsou ve vlastnictví České republiky, je evidentně veřejným zájmem. Každý vlastník movité věci je povinen tuto věc charakterizovat kvantitativně i kvalitativně v zájmu odpovídajícího využití. Průzkum se má realizovat zejména u těch výhradních nerostů, které garantují soběstačnost státu v konkrétních položkách nerostů, které sám využívá pro svoji potřebu-existenci. Veřejný zájem v této oblasti musí být vyvážený jiným veřejným zájmům definovaným ve zvláštních zákonech /např. ochrana životního prostředí/.

stávající text §4a odst. 6 GZ

Ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převýší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska.

navrhovaný text § 4a odst. 6 GZ

Ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne v případě, že průzkum je v rozporu se schválenými politikami státu /surovinová, územního rozvoje, životního prostředí/, se schválenou energetickou koncepcí, se zájmy obrany státu a jeho zahraničními závazky. Pokud stanovení průzkumného území může ohrozit jiný veřejný zájem stanovený zvláštním zákonem, tak to, zda tento veřejný zájem převyšuje veřejný zájem na účelném průzkumu a ochraně výhradního nerostu posoudí vláda na návrh ministerstva.

odůvodnění návrhu změny

Průzkum výhradního ložiska nerostu ve vlastnictví státu je ve veřejném zájmu. Porovnání různých veřejných zájmů nemůže zabezpečovat jeden ústřední správní úřad, ale orgán kolektivní, nejlépe vláda. Etapu průzkumu ložiska je také nutné oddělit od etapy využití, která musí být samostatně posuzována. Kladný výsledek průzkumu nemůže zakládat a priori oprávnění kohokoliv k jeho případné exploataci.

B) Zákon č.100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění – ZPV

stávající text §10 odst. 1 ZPV

Příslušný úřad vydá na základě dokumentace, popřípadě oznámení, posudku a veřejného projednání podle §9 odst. 9 a vyjádření k nim uplatněným stanovisko k posouzení vlivů záměru na životní prostředí /dále jen stanovisko/ ve lhůtě do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku. Náležitosti stanoviska jsou uvedeny v příloze č. 6 k tomuto zákonu.

navrhovaný text §10 odst. 1 ZPV

Příslušný úřad vydá na základě dokumentace, popřípadě oznámení, posudku a veřejného projednání podle §9 odst. 9 a vyjádření k nim uplatněných stanovisko a to ve lhůtě do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku. Náležitosti stanoviska jsou uvedeny v příloze č. 6 k tomuto zákonu. Ukládané podmínky pro realizaci záměru /část 6 odst. III přílohy č. 6/ budou adresně zavazovat žadatele pro určitý časový úsek existence záměru.

odůvodnění návrhu změny

Podmínky stanovisek jsou velmi obecné a v podstatě opisují požadavky zákonů k ochraně životního prostředí v celé časové škále existence záměru.

C) Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách v platném znění – VZ

Stávající text §28 odst. 3 VZ

Ministerstvo životního prostředí může po předchozím souhlasu vlády povolit výjimku ze zákazů uvedených v odstavci 2.

Navrhovaný text §28 odst. 3 VZ

Ministerstvo životního prostředí po předchozím souhlasu vlády povolí výjimku ze zákazů uvedených v odstavci 2 ve veřejném zájmu.

Odůvodnění návrhu změny.

Dosavadní text je poněkud kuriózní, neboť dává jednomu rezortu vlastně právo veta ke kladnému vyřízení výjimky – souhlasu ze strany vlády. V případě těžby – zpracování uranové rudy moderními technologickými metodami jde vlastně o případný střet s

-ustanovením písm f) odst. 2 §28 VZ – těžba a zpracování radioaktivní suroviny, nebo

-ustanovením písm. g) odst. 2 §28 VZ – ukládání radioaktivních odpadů.

Předmětná účinná prováděcí nařízení vlády o vyhlášení chráněných oblastí přirozené akumulace vod č. 40/1978 Sb., č. 10/1979 Sb. a č. 85/1981 Sb. přitom tyto tři skutečnosti zpřesňují a shrnují na

-těžba a zpracování radioaktivní suroviny bez garance odstranění vzniklých odpadů v souladu s principy ochrany vod / takový případ v dnešní době nemůže nastat

Souhlas vlády ve veřejném zájmu těžit a zpracovávat uranovou rudu je tedy zásadní a relevantní podklad pro udělení výjimky z ustanovení §28 odst. 3 VZ a musí být rezortem životního prostředí akceptován ve veřejném zájmu, který zde převyšuje veřejný zájem na ideální ochraně vod.

Stávající text §39 odst. 7 VZ

Vodoprávní úřad může při použití závadných látek povolit z ustanovení odstavce 1 výjimku, nejde-li o ropné látky, a to v nezbytně nutné míře, na omezenou dobu a za předpokladu, že jich bude použito

- a) k úpravě a udržování vodního toku,
- b) ke krmení ryb,
- c) z důvodů zdravotních,
- d) k úpravě povrchových nebo podzemních vod pro určité způsoby užívání, například srážení anorganických živin přímo ve vodním toku,
- e) k odstranění nežádoucí flóry nebo fauny ve vodním toku,
- f) jako indikátorových látek pro účely měření, nebo
- g) v rámci schválených sanačních technologií.

Navrhovaný text §39 odst. 7 VZ

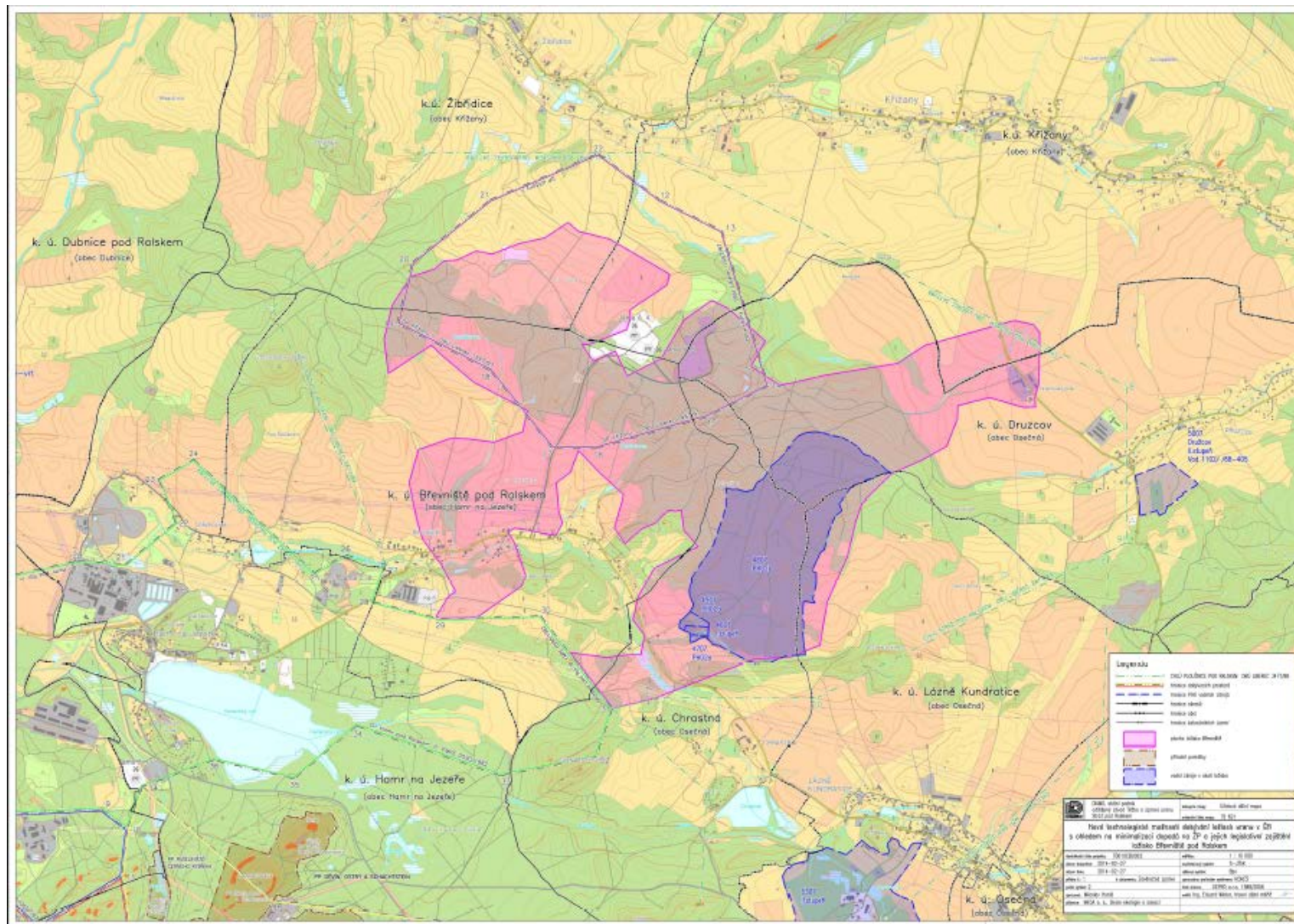
Odstavec 7 se doplňuje

- h) v rámci těžby nerostných surovin ve veřejném zájmu.

Odůvodnění návrhu změny.

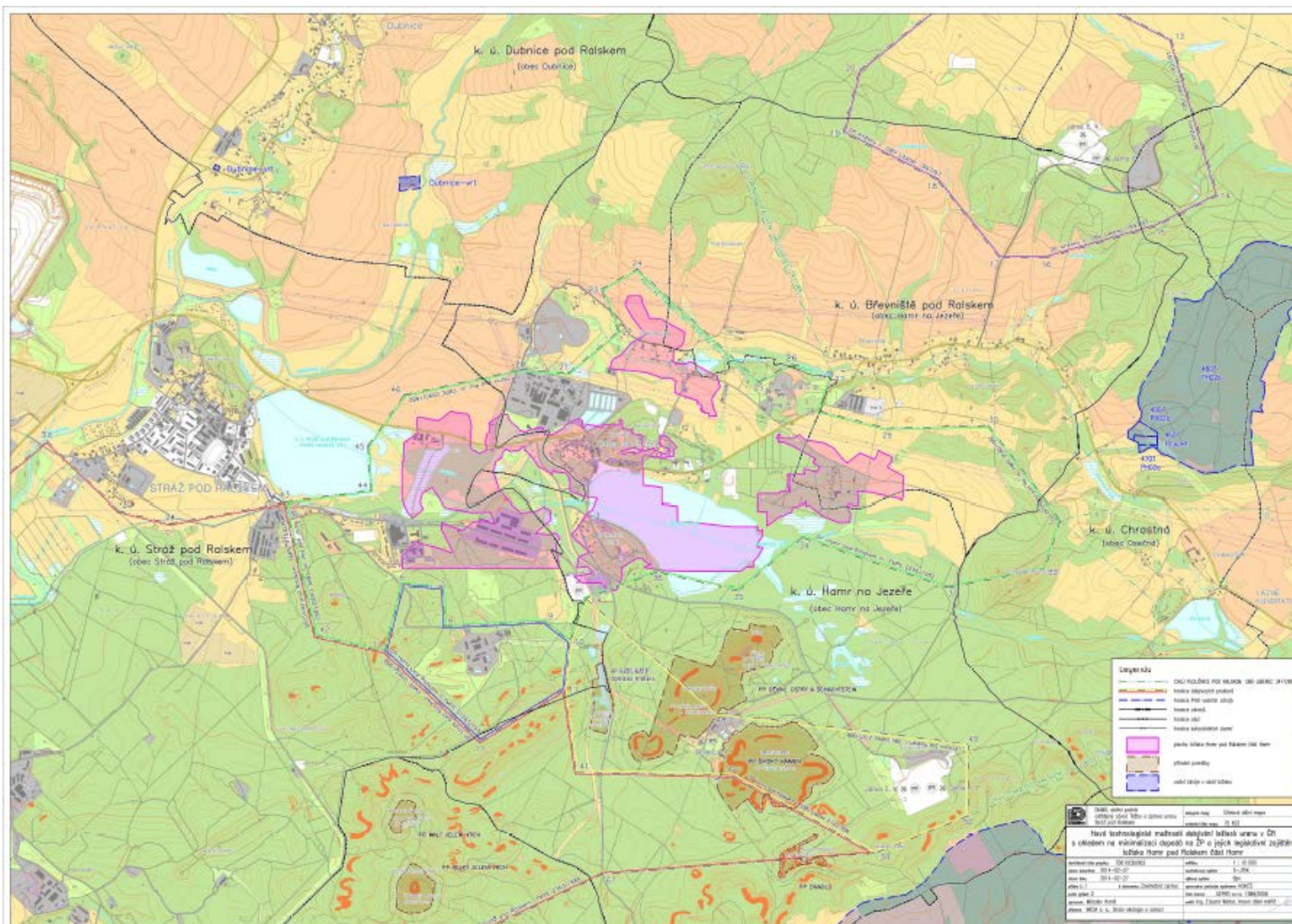
Chemikálie potencionálně používané pro hydrochemickou těžbu v oblasti severočeské křídly je nutno podle dikce vodního zákona považovat za závadné látky (včetně oxidu uhličitého). Jejich aplikaci do podzemních vod nelze povolit. Tento stav prakticky vylučuje těžbu uranu ze sedimentárních ložisek v ČR, jelikož tato ložiska vždy budou obsahovat podzemní vodu, i když pro zásobování nevyužitelnou. Změna zákona připustí tento způsob těžby. Pravomoce pro schválení výjimky by bylo vhodné delegovat na MŽP.

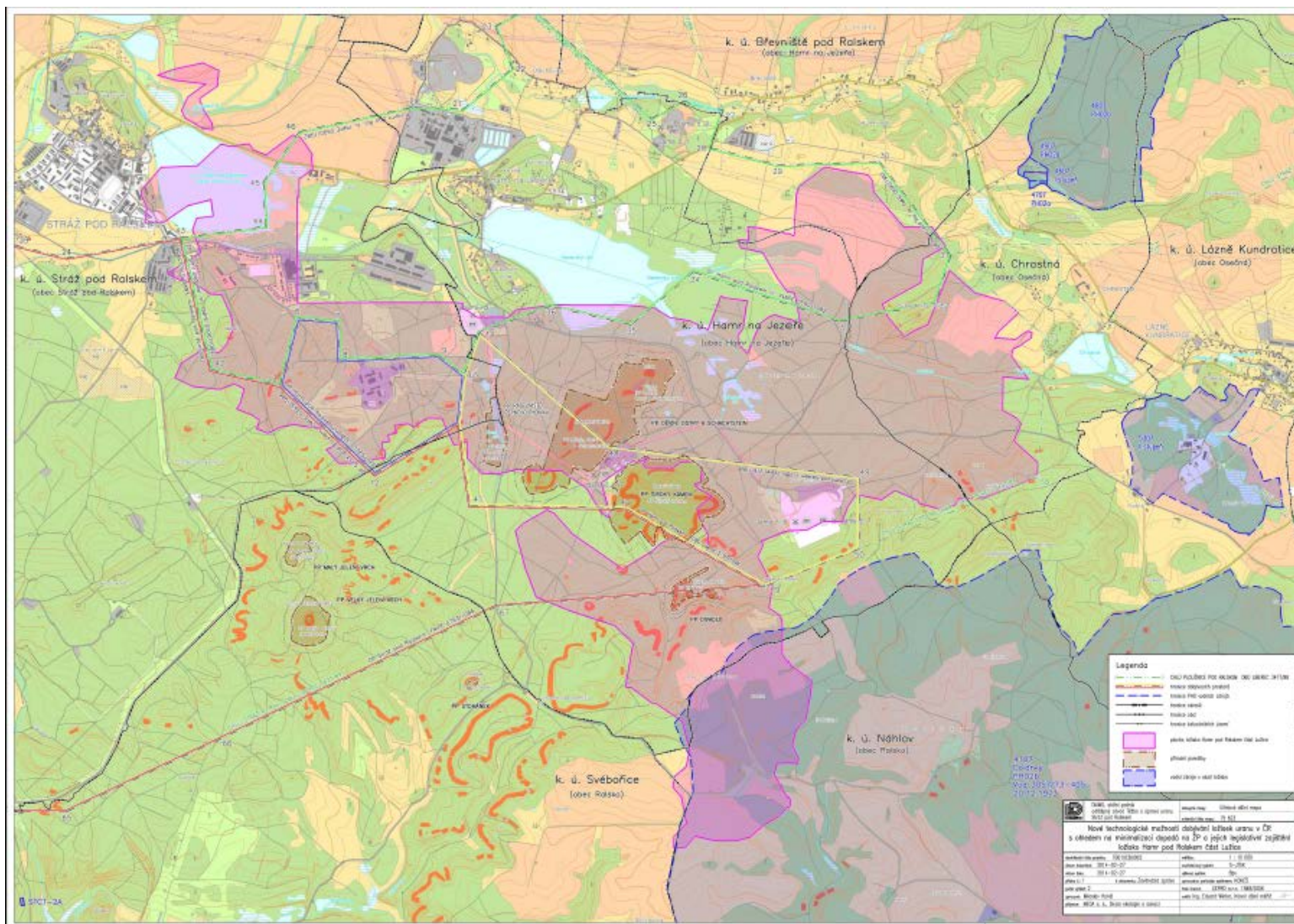
2.2 Specializované mapy ložisek uranových rud

Břevniště

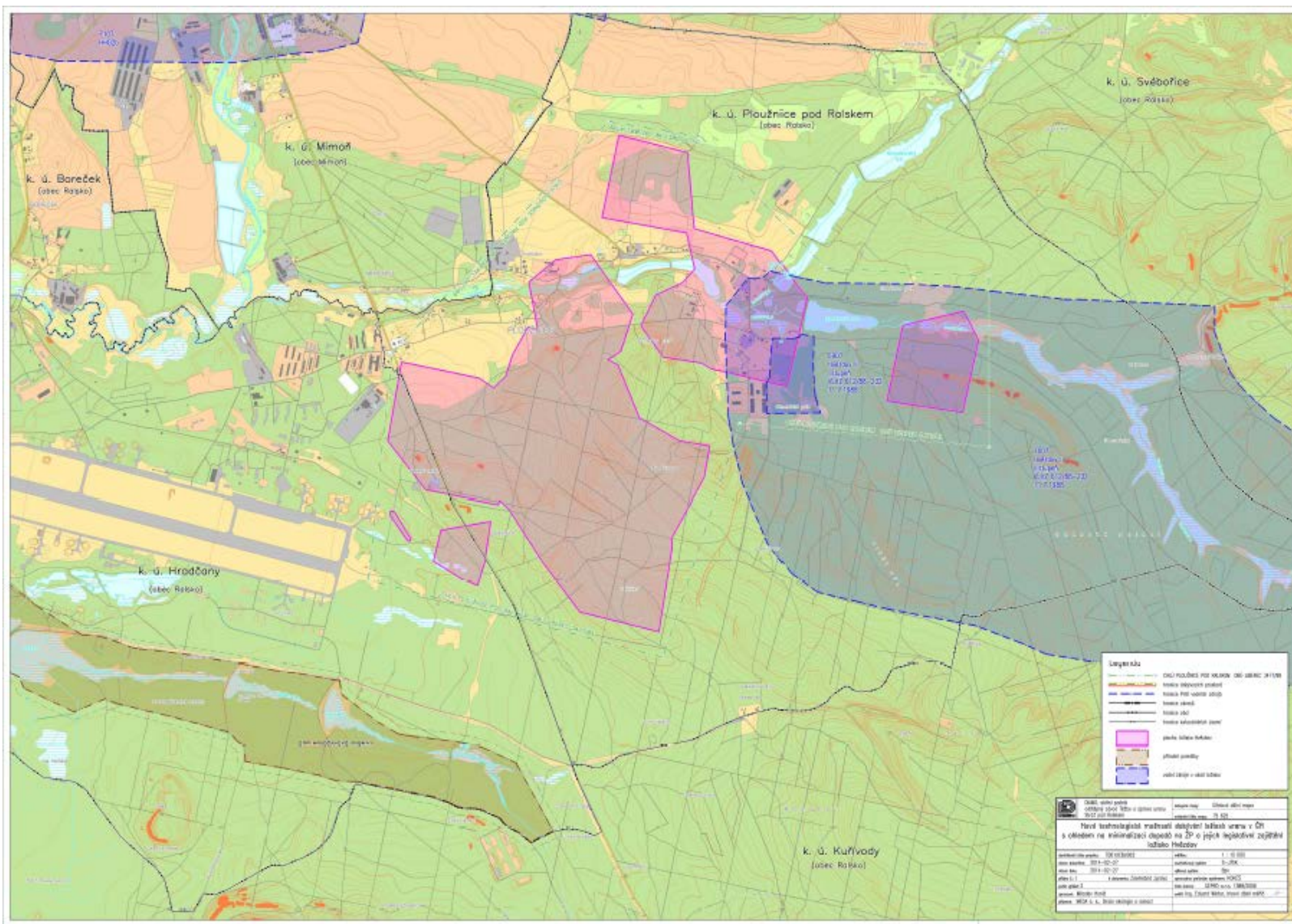
Hamr část Hamr

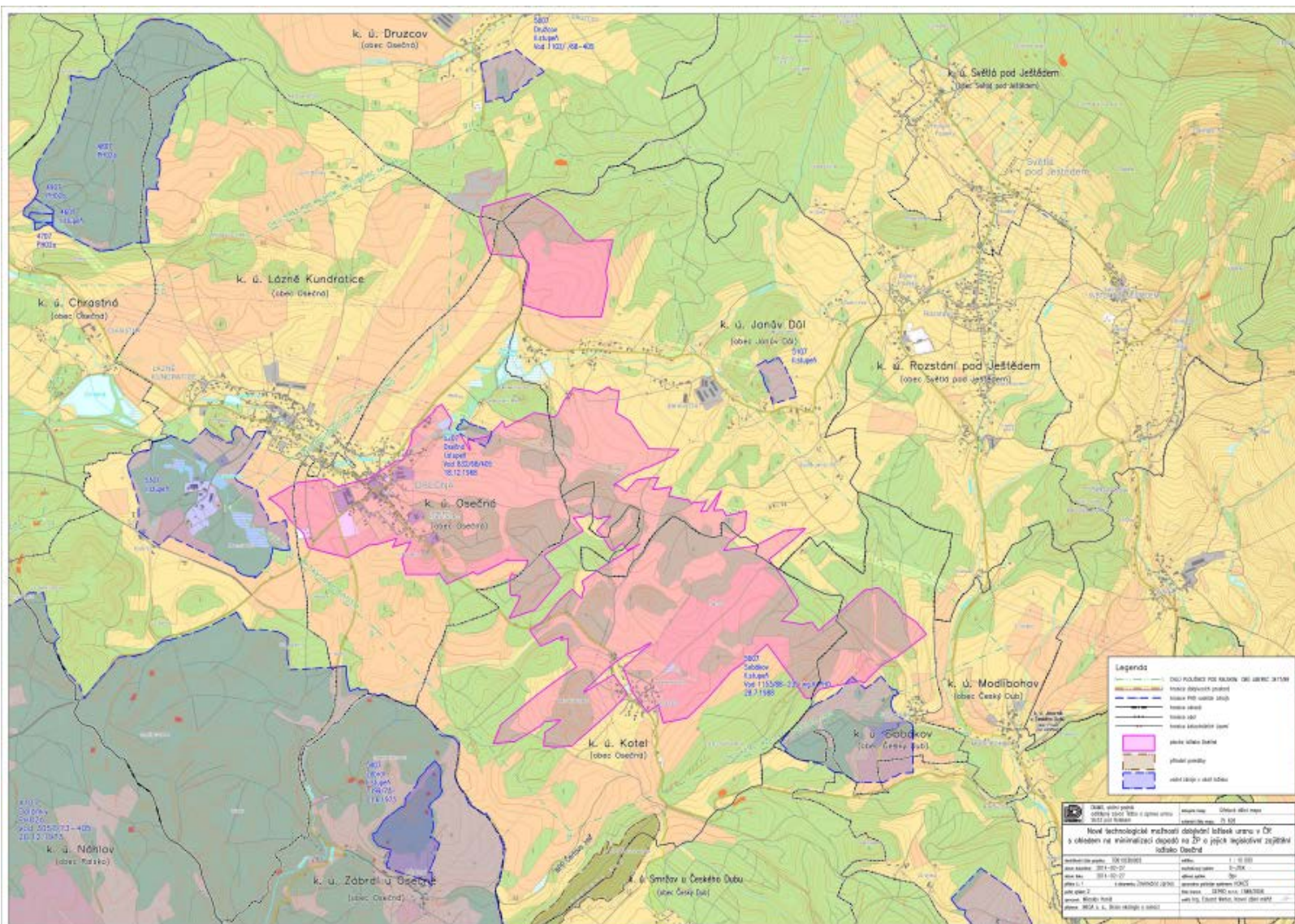

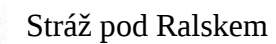
Holičky

Hvězdov

Osečná

2.3 Pasportizace ložisek uranových rud v ČR a software pro pasportizaci

jsou uloženy na ostravském pracovišti ČBÚ – Veleslavínova 18.

